

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Brzezanyi tér 2. Telefonszám 124.

Szerkesztőség felelős:
ÁZV. DR. KISS PÁL.

Alapította:

DR. KISS PÁL.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK HELYSBEN:
Félévre 10 K — f. | Egy óra 1 K 20

ELŐFIZETÉSI ÁRAK VIDÉKRE:
Félévre 14 K — f. | Egy óra 2 K

A kenyérünk

most is ki lesz porciózva. Nem sok jut belőle, de hát azt lehet mondani, hogy hála Isten ezért. Ezekben a rendkívül nehéz időkben nem igen szabhatjuk meg, hogy mennyi legyen a napi porció, ezt elvégzik helyettünk azok, akik már egész jól tudják, hogy mennyi a termésünk s hogy meddig futja a kenyerezés.

Makón eddig rendben voltunk a kenyérral liszttel. E tekintetben sok-sok várost s vidéket felülmúltunk. Rendben ment minden, mégis azt szeretnék ha ez idén még jobban menne, még nagyobb rendben. Nem kértünk soká, hanem kereken kiírjuk, hogy úgy szeretnék ha az egész kenyér és liszt ügy hatósági kezelésbe menne át. Ha mindannyiunk kenyéréről, lisztjéről, Makó város közeliellmezési hivatala gondoskodni.

A sok előnyből ami ezáltal a város közönségére hárulna csak egy párat emelünk ki. A legelső az, hogy Makó város közönsége egész éven át egészséges típusú kenyeret liszttel fogyasztana. Jó acéles a makói határban termelt buza lisztjét nem úgy, mint sokszor eddig, hogy a jó lisztet elvitték tőlünk s nekünk meg máshonnan dirigálták hozták a lisztet s milyet?!

A legutóbbi hetek kenyérének keserves íze még mindannyiunknak szájában van. Ezt szeretnék elkerülni ez idén.

A városi közeliellmezési hivatalnak megvan a fogyasztók törzkönyve. Egy-két hét munkája lenne a fogyasztók jelentkezésének felvétele, hogy ki akarja a városi közeliellmezési

hivatal által magát liszttel buzával ellátni. Ezek számára a város megvásárolná a búzát s megőröltetné.

A fogyasztó tudná, hogy a részére kijáró lisztmennyiséget akadály nélkül s mindenkor megkaphatná. Jó lisztet a makói határ termését.

Makón maradnak a sok jó korpá, amihez aranyért se tud jutni a közönség. Sok sok vagon korpája maradna így a városnak melyet az igazi szükséghez képest osztana el.

Általában helyesnek vélnék, ha a város közeliellmezési hivatala venné kezébe kenyérral és liszttel való ellátásunkat, megszűnne a sok visszaélés ami eddig bizony a legnagyobb ellenőrzés mellett is lehetséges volt s mégis történt.

Annál könnyebben menne ez nálunk, mert elvégre lakosságunk legnagyobb része amúgy is őstermelő s az ellátatlanok száma nem oly nagy mint tesszük fel, egy nagyobb ipari városban. Ha ez városi kezelésben történne nyugodt lehetne a város közönsége, hogy kenyéréről lisztjéről idejében és rendjén történne gondoskodás.

A városi közeliellmezési hivatal kitanó vezetőjétől várjuk, hogy a közönség liszttel és kenyérral való ellátása ezidén olyan lesz, hogy nem lesz oka senkinek sem panaszkodni.

Ha kicsi is lesz a kenyéradagunk és kevés lisztből kell főzni, de ezt aztán rendben kapja meg mindenki s ne legyen kitéve annak a sok kellemetlenségnek, amelyeket ez idén a négyeszeri rekvirálással — s dacára a más városokkal szembeni előnnyel — a makói közönségnek kellett szenvedni.

Az oroszok nagy offenzívája sikertelen

Az oroszok a legnagyobb gonddal készítették elő offenzívájukat és legkitűnőbb csapatukat gyűjtötték össze. A Brzezanyi szakaszon akartak áttörni de tüzérsgünk pusztító tűz alá vette őket, úgy hogy egyetlen támadásra sem oirtak összeszedelőzködni. Brzezanyiól délre tüzérsgői előkészítés nélkül támadtak és rendkívüli veszteségeket szenvedtek. Az orosz offenzíva a legesekélyebb kezdő sikereket sem érte el.

Hollandia Görögország sorsára fog jutni

Az északi tenger angol tilos zónájának kiterjesztése a német partoktól igen távol lehetetlenné teszi, hogy a hollandi hajók kijuthassanak a nyílt tengerre és hogy halászassanak. Kérdés, lesz-e eredménye Hollandia tiltakozásának, vagy Anglia végleg leveti utolsó álveát és nem kimélve a semlegesek érdekeit.

Az új görög főparancsnok

A Havas-ügynökség jelenti:

Danglisz tábornokot kinevezték a görög haderő főparancsnokává

Kína újra császárság

Berlinből jelentik, hogy a kínai forradalom meglopó eredménye az lett, hogy Hu-nan-kong császárrá kiáltotta ki magát.

Kossuth Lajos és a választójog

Irta Vézsonyi Vilmos dr.

Onkormányzat a szabad népek! Irányi Dánielhez 1870 május 5-én intézett levelében Kossuth közli 1851-ben készült „javaslatát Magyarország jövő politikai szervezetét illetőleg“. Itt magyarázza, mit ért onkormányzat alatt. „Főalap a népfőlség, vagyis onkormányzat, Nép alatt értem a honpolgárok egyetemet. Ezen értelmezés jogegyenlőséget, annál fogva egyetemes szavazati jogot föltételez“.

A részletekre térve a községről szóló fejezetet így vezeti be: „A község szabad és független ügyeinek igazgatásában. Szerkezete a közszavazat (suffrage universel) sértetlen jogára van alapítva.“ A megyéknél a következőket mondja: „A megyei beligazgatásra tudjon azon népfőlségi elvek lezárni alkalmazandók, amelyeket a községre nézve föltaláltam“. Kossuth 1870-ben visszapillantva erre a tervzetre, kijelenti, hogy „az elveket, amelyek a szerves test ossatúráját képezik, ma is igaznak, és örök igazságoknak hiszem“.

Kossuth Lajos tana tehát kifejezetten általános választói jogot magában foglaló „nemzeti demokrácia“.

Gazdák!

Tűzkár ellen buzát, árpát, szalmát és mindenféle takarmány biztosítását a legelőnyösebben és legolcsóbban a Hazai Biztosító Társaságnál köthetik meg. Általány élet — és betörés — lopás elleni biztosítások felvétele. Naponta kora reggeltől késő estig fogadja a biztosító feleket.

Munkácsi Mihály

Kossuth utca 10. szám. alatt

A bevásárlási könyvecskék használata

Hatósági cukor árusítása

A város köztisztviselői előjaira a közsélemezési hivatal rendelkezésre bocsátott cukornak a fogyasztó közönség részére eddigi módon történt kiszolgáltatása célirányosnak nem mutatkozván, a cukor jövőbeni kiadására nézve folyó évi július hó 1-től kezdve a következő eljárást léptették életbe: Egy egy fogyasztó részére havonként és fejenként fél kilogramm cukor jár. Ezt a mennyiséget a fogyasztók az alább felsorolt kereskedőknél vásárolhatják be oly módon, hogy a már részükre készített bevásárlási könyvecskéket minden hónap 5-ig a hónapban pedig legkésőbb 8-ig átadják annak a kereskedőnek, a kinél vásárolni kívánják.

Ha valamelyik kereskedő ellen panasz merül fel, arról a közsélemezési ügyosztálynál kell jelentést tenni. Az a kereskedő, ki a kiosztási módszernek meg nem felel, a cukor árusításából kizáratik.

Az ipari üzemekben szükséges cukor kiadása külön utalvány mellett történik.

A bevásárlási könyvecskéket később más szükségleti cikkek beszerzésére is fogják használni, ezt tehát mindenki gondosan őrizze meg, mert az elvesztett könyvecskék helyett az elvesztés idejéig számítva 2 hónapig újabb könyvecskéket nem adnak ki.

Hatósági cukor árusításával a következő kereskedők foglalkoznak: Ács Sándor, Apjok Sándor, Bagaméri Illos, Baranyai János, Börsök István, Bagyi Imre, Császár Mihály, Csorvács Károly, Csorba Ferenc, Dajcsosai Sándor, Debai Kalmán, Döcskő Andor, Elek Antal, Elek Endre, Erdői István, Erdői János, Erdői Lajos, Erdői Sámuel, Fleissig Edé, Fleissig Sámuel, Fedor Endre, Fedor József, Frankl Benjámin, Gara Sándor, Gombó József, Görbe István, Guttman Jakab, Harcsás János, Harsányi Sándor, Havas Miksa, Heilmann Salamon, Herczeg Károly, Horvát Sándor, Huba Lajos, Ielanda Lajos, Irtis Mór, Jákos Pálné, Jós Antalné, Kallner Sámuel, Kemény Mátyas, Keresztény Szóvetkes, Kiss Lajos, Kendor Lajos, Kovács Károly, Kolossai Károly, Krajcsovics Imre, Lefkóvics Adolf, Markovics István, Martonosi János, Melnár István, Müller Artúr, B. Nagy Ferenc, Nagy Gy. István, Ifj. Sipes János, Sireba István, Szabó János, Szabó Pál, Szabó Sándor, Szabó István, Szűcs István, Szűcs Mihály, Teitelbaum Mátyás, Tengerics Ignác, Tengerics Pálné, Varga Gyula, Varga János, Wain

berger Henrik, Wain Imre, Betyka Zsigmond, Irtis Mór, Varga Ferenc, Szilágyi Sándor, Szabó Péter, Drabos György, Cs. Irtis Döcskő.

A makói hagyma árszabása

Megállapította a hatóság a termelési költségeket

Több hagymatermelő és kereskedő assal a kérelemmel fordult a város helyettes polgármesteréhez, hogy — tekintettel arra, mi szerit a hagymakereskedelem immár megindul, a vöröshagyma és foghagyma hosszútávúlagos forgalmi árát állapítsa meg.

A polgármester a kérelemre illetékes intézkedés végett a városi tanács elé terjesztette.

A tanács a kérelmet elbírálás alá vévén, kimondja, hogy a hagymaárak megállapítása nem áll törvényes hatáskörében, — mégis szívesen kívánván nyújtani a kereskedelem számára, a múlt év nyári forgalmi ár kiállításához: beható nyomon és tájékozódás után kijelenti és hivatalosan igazolja, hogy — figyelembe véve a hagymaföldéért az idén fizetett haszonbérletet, a szántási költséget, a napasámbórákat, a szükséges vetőmag árát, a befurorásai költséget és végül a termés eredményét is, egy méterházas vörös hagyma termelési költsége 140—150 korona, egy méterházas foghagyma termelési költsége pedig 190—200 korona.

E termelési költség aold hagymára vonatkozik és a határozat keltétől számítandó 30 napig tekintendő helyesnek.

Ezek után legalább van valami irány, ami után az árak igazodhatnak.

NAPI HIREK

— Sertés-hizlalás szemérményel. Az Országos Közsélemezési Hivatal elnöke megállapította, hogy további intézkedésig sertés-hizlalásra bármilyen esemenyben nem lehet felhasználni. Ez alól kivételnek csak abban az esetben van helye, ha régebben megkötött hizlalás befejezéséről van szó, vagy pedig olyan sertésekről, amelyeket az Országos Közsélemezési Hivatal a köztisztviselői előjaira nyilván tart. A Közsélemezési Hivatal elnöke intézkedett, hogy az engedély nélküli hizlatt sertések hizlalóit megbüntessék és sertéssiket elkobozzák.

— Hol áll meg? A föld felszínétől hol áll meg? Napról napra úgy emelkedik, mintha

gyermekekkel vannak felfelé. Borostételek ma egy emelkednek öt koronára kerül, azaz azelőtt a szirt és a többi hozzávalót. Hol van akkor még a többi élelem? Bőven meg ilyen körülmények között egy központi helyen emelked. Hát már egyáltalában nem gondolnak ilyesmire? A háború negyedik esztendőjének kezdete felé már nincs szükség rendszeres bélyegzőkre, uszora letérésre? Minek emeljük Országos Közsélemezési Hivatalt, ha nem gondol erre és nem látja azt, ami most az ország piacain végbemeny. Mikor szándékoznak a hatatlan kisármányolásnak véget vetni? Egyes hatóságok bajos a gasság ellen küzdenek, mert helyi ármegállapításával ármegállapítás ideje elé. A piac angolai akkor odavisszik edaviszik az emelést, ahol nincs határa a rablásnak, Eszen csak országos rendelkezés segítsen. Ez pedig kézik. A nyomorgó nép pedig nyomoroghat tovább, kepláhat háromkoronára bors és a négykoronás lab mellett. A két három koronás burgonyáról már az is beszélünk. Arról meg egyáltalában nem, hogy dására az állatok ötven százalékos ármegállapításnak, a husárak még mindig a csillagos ég felé betérkálnak. Eddig még csak a néhai maximális árak hányortagátával a fenyegetésével valahogy megvöltünk. Eddig is kizsároltak, de legalább ottánk. Most levették a bennünket és hozzá még kerog a gyomruk. Igazán a háború idején, az angol nem tudja kiheztetni a magyart, de a magyar kihezteti a saját testvérét.

Szt. László Püspök-Fürdő
Nagyvárad mellett

Fürdőüzem teljes!

Kénes hővíz források természetesen forrása 42°C, kénes hőforrásait már 300 év óta használják bámulatos gyógyhatással köszvény csuz, esonhajoz, női betegségek és más fájdalmas betegségek ellen.

500 holdas fenyőerdő közvetlen a virágos park mellett. — Villanyvilágítás az egész telepen és az összes szobákban. Nagyszabású nyári uszoda 25°C folyton befolyó forrásvízzel, uszoda tanítás, napfürdő, hemokkura. Fürdőüzemtetőt kftl az igazgatóság:

Komzsis Alajos, a fürdő börtölője.

Hirdetések felvételtnek

Ablakredőnyök önműködővel

minden nagyságban kaphatók Fafalgi-ógné

Nem lesz rekvirálás?

Közölték már a kormánynak az idei termés lefoglalásáról szóló rendeletét és közölték azt is, hogy a rendeletet Mezőssey Béla, az új földművelésügyi miniszter módosítani kívánja. Mezőssey Béla ismét felten egy nyilatkozott, hogy nem éhujja a rayonirozást és a rendelet keretein belül tág teret kíván biztosítani a szabad kereskedelemnek.

Ez a kérdés, amely a gazdákat igen közelről érdekli és erről még a következőket közölhetjük:

Ha életbe léptetnék a rayonirozást, akkor a gazda csak annak a kereskedőnek adhatná el a gabonáját, akinek a körzetébe őt beosztották. Ez a helyzet azonban nem következik be, mert ez esetben az Országos Magyar Gazdasági Egyesület, az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés és a Haditermék megállapodtak abban, hogy a rayonirozást nem tartják okvetlenül szükségesnek. Új rendelet fog tehát megjelenni, amely tisztázza ezt a kérdést, mely a régi rendeletben különben sincs egész világosan megmagyarázva és módot nyújt arra, hogy a rendelkezésekben és a paragrafokban járattan gazdaközöniséget tévedésekben hagyja.

A helyzet az lesz, ami volt a múltban. A gazdának, a termelőnek módja lesz hozzá, hogy a Haditermék bármelyik bizományosának eladhassa termékét, a gabonakereskedőknek pedig módot nyújt ahhoz, hogy megvásárolják a gabonát attól a termelőtől, akivel esztendő-kön keresztül összeköttetésben állottak és akinek gazdasági kérdésekben gyakran voltak a tanácsadói. A rayonirozás lehetetlené tette volna ezt a megoldást, a termelőket hozzá kényszerítette volna olyan bizományoshoz, akivel soha összeköttetésben nem állottak, viszont a kereskedőket esetleg olyan körzetbe osztotta volna be, ahol azok ez előtt soha nem folytattak üzleti tevékenységet.

Saját házi és gazdasági szükségletét mindenkinek joga van visszatartani, de a termelők az átvételi bizottságok e őt igazolni tartoznak, hogy mekkora a szükségletük és mekkora készletet tartottak vissza.

Ha a cséplés után a termelők feles gabonájukat átadják a bizományosoknak, akkor feleslegessé teszik ezzel az

őket annyira zaklató rekvirálásokat és amennyiben igazoltnak tudják azt, hogy a feleslegeket tényleg át is adják, akkor megkímélik magukat a rekvirálásoktól és ez esetben rekvirálás tényleg nem is lesz. Mindenkinek jól telfogott érdeke tehát feleslegét a cséplés után nyomban eladni, ezzel ugyanis három előnye van: nyomban megkapja a pénzt, szabadon választhatja meg a kereskedőt a bizományosok sorából és megkíméli magát felesleges és zaklató rekvirálásoktól.

Urania színház

Szombaton, július 7-én

Mire meg-vénülünk

Jókai örökszép regényének a II. része.

Vasárnap ézentul csak egy előadást tartunk. Előadások kezdése este fél 9 órakor.

REGÉNY.

Egy világváros rejtelmel. (1908)

141. fejezet.

A rehabilitált Pótsy.

Hát így öriateti maga a kesere bírótt foglyokat? És nekem még használni is merészel? Nivatalosan jelenteni meri nekem, hogy meghalt? Ésért bűnhődni fog.

A porkoláb valamit dadogott.

— Ne is beszéljen! Vágott szavába Benedetto. Ez infámis eljárás... egy bírót így bolonddá tenni! Hordja el magát. Illetékes hatóságánál holnap be fogom magát panaszolni.

A tömlőcserző leujtva távozott. El lehet képseini, hogy távostakor egészen más szemekkel nézett a finom urra, mint mikor jött.

A vizsgálóbíró most bősülten folytató:

— Azt a Pótsyt azért mégis meg fogom tanítani!

(Folyt. köv.)

A csanádi püspöki uradalom parcellázott lapososi birtokán tartott május 6-án katasztrális hold földterületet Püspök ur önkényesége a makó-ujvárosi egyház javára ötévesre birtokosként, ezen terület akkori jóságigazgatóság által egy holdas parcelláknak 1917. június hó 14. napján a helyszínen tartandó nyilvános árverésen el fog adni.

A vevőre a vétel azonnal, míg az uradalomra csak felsőbb hatósági jóváhagyás után válik kötelezővé.

A vételár 30 százaléka az árverés alkalmával azonnal, míg a hátralévő 70 százalék az adásvételi szerződés felsőbb hatósági jóváhagyása után lesz készpénzben a püspökuralom pénztáránál Makón, lefizetendő. Ha az eladás nem hagyaték jóvá, a lefizetett 30 százalék vételár kamat nélkül vissza fog fizeteni.

Makón, 1917. június hó 26-án.

Rosztóczy Ferenc,
jóságigazgató.

A csanádi püspöki uradalom tulajdonát képező makó-déli pusztai birtokból mintegy tíz kishold (1100 métergyörgöl) 1917. évi július hó 16-án tartandó nyilvános árverésen el fog adni.

Vevőre a vétel azonnal, míg az eladás az uradalomra csak felsőbb hatósági jóváhagyás után válik kötelezővé.

A vételár 30 százaléka az árverés alkalmával azonnal, míg a hátralévő 70 százalék az adásvételi szerződés felsőbb hatósági jóváhagyása után lesz készpénzben a püspöki uradalom pénztáránál Makón lefizetendő.

Ha az eladás nem hagyaték jóvá, a lefizetett 30 százalék vételár kamat nélkül vissza fog fizeteni.

Makón, 1917. június hó 25-én.

Rosztóczy Ferenc,
jóságigazgató.

Alollítottak a legmélyebb fájdalomtól megtört szívvel tudatják, hogy a forron szeretett feledhetetlen jó fiu a legszeretőbb testvér

Kiss József

f. hó 5-én déli 12 órakor, életének 23 ik évében hossz szas szenvedés után jobb. létra szenderült.

A meghalodogult drága halott kihült tetemeit f. hó 7-én délután fogjuk a Gróf Pály-utca 48 számú gyász házból a református é te metőben örök nyugalomra helyezni.

Áldás emlékére, béke poraira

Kiss József és neje Grécl Eszter, bánatos szülei.

Kiss Etelka testvére.

Modern higiénikus szépségápolás (kozmetika)

Müller Adolfné Makó, Ráday utca 49.

Szeplős, májfoltos, miteszeres, pattanásos arcokról minden hibát eltávolítok, ránsas, öregedő pály-hűtő arcot simává, üdévé tesz

vibrációs svéd aromaszárazs

Aróhámlesztés a legideálisabb, a legököltebb alapon végzik Dr. Kalmayer berlini professzor módszer után. A legkifináltabb aróápoló krémek, puderek stb. kaphatók. Aróápolás és sománcosás jutányos bérletben. Diszkrét kezelést háallag végzik. Ondolálás, manóór. Fogad délelőtt 10 óráig este 6 ig

Müller Adolfné
okl. kozmetikus, Ráday utca 49.

Félix. fürdő

▲ Nagyvárad mellett) 49%
▲ természetes forrás, reuma,
▲ ecéz és leclás ellen leg-
▲ jobban javalva. - Új be-
▲ rendezés, villanyvilágítással
▲ Uszoda, hidegvizgyógyfürdő
▲ és napfürdő. Melegkonyha
▲ a nap minden szakában.
▲ Prospektusok kérd az igazga-
▲ tóság.

Tűz

és villámcsapások által okozott károk ellen a nap bármely szakában biztosításra szemes gabonát már keresztekbe vagy asztagba rakva, általános biztosításokat és beforéses-lopás elleni biztosításokat felveszek Szikszai- (vörösökör) utca 43. sz. alatti házamnál. Kérve b. pártfogását a tisztelt gazdálkodó közönseggnek, tisztelettel

Gálamb János

a Magyar Francia rt. ügynöke.

Marhabőrt,

lőbőrt, juhőrt, nyulbőrt, borsbőrt, colibőrt és mindenfajta bőrt és gyapjot, a legmagasabb napi árral veszek.

Löwenstein Ármín

Deák Feszer- u 48 szám.
Fácaka bormérés mellett.

Legjobb minőségű szőlő és mályva

fehér- és vörös barok,
valamint a legjobb minőségű eredeti Kibányai vörös és Szent István dupla malátás sör
Mestnyhas és nagyhas

Iritz Sámuel özv. cégnél
kapható.

Csodát beszélnek

az emberek a magyar fényképnagyító és arcképfestésügyi vállalatról, hogy milyen remek módon dolgozik juttatva nyos árban. Érdeklődők küldjék be teljes címüket és a vállalat azonnal válaszol bármilyen kérdésükökre. Lehet akár milyen rossz fényképeket is küldeni, amelyről

a legjobb fényképnagyítás kapható.

A képekhez rájárat is lehet megrendelni. Megrendelések küldendők **Első szegedi arcképfestészet** és fényképnagyítási vállalat Szeged, Széchenyitér 13. a gyümölcspiaccal szemben.

Eladó földök a város a att

Verebesben 6 hold,
Girizdesben 2 "
Bánomban 1 "
Ertekezhetni lehet:

Iritz Miksánál,

Rakay Terenc

mondja, hogy nála állandóan aranka-mentes **heremagot** lehet kapni, úgy kicsinyben, mint nagyban. Ertekezni lehet Váradi-utcai vendéglőjében,

Ertesítés.

Fogtömés, kék, egész fog sorok, aranykoronák, aranykoronák, aranykoronák

fogtömések

azt az anyagból és a legújabb technikával azonos porcelánból, Fogtömés, eltávolítás, fogak tisztítása és hibás fogak átültetése elvállalom, 28 éves fogtechnikai gyakorlatom alatt több éven át Budapesten és Berlinben is szerezett tapasztalataim feláldoztam arra, hogy ezen szakmámat a nagyérdemű közönség becses részévé tegyem.
Teljes díszlettel:

Seress György

viszegrádi fogtechnikus, Uti u. Békánál kék, kék.

Kiseb és nagyobb heres-herdők, heresűró kád és herpréc eladó özv. Kőrösi Mihálynál Mező-utca 2 szám alatt.

Dísztemetkezési vállalat.	
KISS KÁROLY	
dísztemetkezési vállalata.	
Makó	Férfi
<p>Temetések rendezését a leggyorsabbtól a legpompásabb kivitelig pontosan és jutányos áron végem. Ravatalozások pompás elrendezése! Érc és fakoporsó raktár!</p> <p>Gyászmenetekben tessék teljes bizalommal fenti céghez fordulni.</p>	
Pestis közszolgálat.	

Makói Független Ujság

nyomdai műintézete

Nyomtatványok gyors és pontos elkészítése

Telefon szám 124.